Ч. 48 Середа 3 (15) марта 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

На вчерашнім засїданю сойму при читаню петиций, котрих наспіло доси 1006, пос. Окуневский підпирав петицию громади Яворів в повіті косівскім о будову дороги з Вижниці до Черновець. — Прав. комісар ґр. Лось відповідав відтак на інтерпеляциї:

В справі відшкодованя за шкоди зроблені підчас маневрів (інтерпеляция пос. Вуйціка). Справа оцінки і винагородженя шкоди зробленої підчас маневрів і вправ войскових єсть унормована приписами з 1895 р. до §. 56 новелї до закона кватирункового. Після тих приписів справа залагоджує ся в мировій дорозї: Або той відділ, що зробив шкоду, або орґани вислані корпусною командою мають ужити посередництва начальника громади і двох довірочних дорадників громади. Переговори угодові відбувають ся без посередництва власти політичної. Переговори ті не мають нїякого значіня для заступника войскового скарбу і він може відшкодоване зменшити а пошкодованим можна то приймити або зажадати означеня висоти відшкодованя в дорозї урядовій через старостство.

Аж тогди, коли не прийде до згоди, має старостство зарядити доходженя з уряду і визначити висоту винагородженя скликуючи в тій цїли мішану комісию з прибранем заприсяжених таксаторів, котрі не можуть бути вибирані з тих самих громад, де зроблено шкоду. При тій мішаній комісиї старає ся делеґований урядник старостства ще раз довести до мирового залагодженя справи і аж коли то не удасть ся, предкладає цїлий акт доходженя старостству до ореченя. Старостство видає ореченє на основі доходженя і держить ся точно оцїнки заприсяжених таксаторів. — Не було случаю, в котрім би старостство признало пошкодованим низше відшкодоване, а коли були рекурси, то против ореченя таксаторів.

В справі нищеня перстенця (волокника) і хопти (інтерпеляция пос. Цїлецкого): Правительство пригадувало кілька разів політичним властям повітовим, щоби они доглядали виконуваня начальниками громад і обшарів двірских закона о нищеню перстенця і хопти. До 1894 р. старостства предкладали в сїй справі що року справоздане. Опісля перестали посилати, бо здавало ся, що всї громади знають докладно постанови того-ж закона. Тепер правительство пригадає ся справу знову старостствам і поручить їм, щоби они поучили зі своєї сторони начальників громад і обшарів двірских та жандармів.

На інтерпеляцию пос. Окуневского, котрий жалував ся на то, що староста в Надвірнїй накидає громадї Яблониця писаря громадского і казав єму заплатити 300 зр., відповів правительственний комісар, що в браку инших кандидатів старостство розписало конкурс і зголосив ся лиш один якийсь Сливиньский а рада громадска сама визначила єму 300 зр.

З инших справ, над котрими раджено на вчерашнім засїданю, були справа піднесеня годівлї худоби і справа будованя домів по селах. В першій справі ухвалено Видїлови краєвому кредит 4000 зр. на покрите коштів комісий лїценціонуючих; уповажнено Видїл краєвий до розпорядженя відсотками постійного фонду на цїла піднесеня годівлї худоби. На удержане двох інструкторів годівлї худоби визначено 4000 зр. Для товариства годівельників червоної польскої худоби ухвалено 2000 зр. — В справі закона будівельного для сїл ухвалено приступити до специяльної дебати.

Новинки.

Львів дня 14-го марта 1899.

— **Є. В. Цїсар** удїлив погорільцям в Корнях, равского повіта, 170 зр. запомоги.

— **В львівскім унїверситетї** іменований надзвичайним професором теольоґії моральної о. др. Станислав Наравєвский.

— **Іменованя.** Львівский висший суд краєвий іменував авскультантами практикантів: Вольфа Жарковера, Евг. Гвоздецкого, Атан. Михалевича, Евст. Весоловского, Клим. Гвоздецкого, Ант. Лопушаньского, Ант. Міхелїйового, Людв. Смоленьского, Вінк. Зяркевича, Ів. Ганаса, Ант. Престашевского, Мар. Козака, Ів. Зарицкого, Ал. Ґіртлєра, Генр. Садловского, Ів. Будного, Петра Левицкого, Вит. Глявату, Богд. Монцібовича, Болесл. Шулякевича, Стеф. Кушніра, Фр. Пайбара, Ник. Кор-

Море не прощає.

Скандинавска леґенда.

(З россійского — Григория Мачтета).

Понад все любила Едда своє північне сонце і море. Коли розжарені до біла проміні грали в темній синяві тихого фіорда — голубі очи жадно слїдили за капризними перемінами красок а палка мрія молодої дівчини ловила в нїжних сполученях красок сильветки чудних, нїкому незвістних привидів.

Як всї дїти єї народу, она була сильна, висока і гнучка. Біле чоло окружали золоті коси, неначе корона північної королеви.... Коли рожеві губки не співали, то були стиснені з виразом тихого задумчивого спокою, котрий відбивав ся на цїлім лици. Тільки жаріючі синї очи не відповідали сему виразови.... Они сьвітились нїжною грозою, шукаючи чогось такого, за чим не глядають другі....

Едда нїколи не знала веселости, навіть дитиною она не пустувала.... Дядько Улев, старий рибалка, прожив з тїткою Анте цїле житє так мовчки і тихо, як і тепер спочивають рядом поруч себе на сумнім кладовищи коло самої каплиці.... Не знала она також і материнских пестощів. Дядько Улев курив лиш свою люльку а стара тїтка Анте пряла пряжу або направляла сїти.... За то до Едди злїтали золоті привиди, перед нею воскресали старинні заґи.... Дивлячись вниз в синю пучину фіорда, она бачила, як відбивші ся перелетні золотисті хмарки, перемінялись в старинні замки.... Там ворушились старинні вікінґи, чарівні дами вінчали цьвітами героїв, дно фіорда пестріло нечуваним богатством таємничих скарбів, а молоденькі дочки вікінґів кликали єї до себе в хороводи.

Еддо, Еддо, зійди до нас, побігаємо!.... Та чи не чуєш того? Еддо!

У Едди від того накликуваня завсїгди кружалась головка, що клонилась з берега все низше і низше до темносиньої глубини.... І старий Улев наспів одного разу в сам час, щоби вихопити єї від веселих дочок вікінґів....

Відказував старий Улев на ті дивацтва, а тїтка Анте нераз навіть і пряслкою грозила сердита.... Та що зробиш з природженим правом!..., На все мовчит Едда, а тут за пів години она вже сидить над берегом фіорда, і рожеві губки самі з себе шепчуть стародавну рибацку пісню.

Ріжну судьбу призначив Господь людям на земли. У одного житє промине мов чарівний сон, а другому тягне ся оно довго неначе північна ніч. Темно і глухо було в рибацкій хатинї з єї чорними закопченими стїнами і стелею. Тїтка Анте вічно бормотала про грїхи і муки пекла, а мовчаливий Улев рідко бував дома, — то ловив риби в мори, то відходив з дому до віддаленого з пять миль Тромзе, де продавав свою добичу. В рідкі часи відпочинку він мовчаливо засував ся в кут і там курив свою люльку та видавав ся ще страшнїйшим від сварливої Анте. Едда боялa ся єго мовчаня більше як всїх красномовних розказів старої тїтки.... Часом не скаже й слова старий рибалка.

II.

Але раз в маю він сказав їй:

— Підеш зі мною Еддо, до Тромзе.

Дядько Улев був веселий, ловля удала ся знаменито, так що й віднести єї треба було помочи... Кріпко забило ся серце у Едди: не бачила она ще нїколи міста, нїчого більше не бачила крім своєї хати та моря. Знала Едда і рибацкі піснї, в котрих місто являлось завсїгди жерелом ріжних нещасть для молоденьких рибачок. Там лишали легковірні красавицї своє серце, котре опісля приходилось шукати їм в темній глубинї фіорда, затоплюючи в білоснїжній пінї чорну ганьбу і горе.... Длятого то до сильної палючої цїкавости Едди прилуча ся ще й сумна тревога.... Але сїмнайцята весна єї житя була надто безжурна, а там в міскій господї панувала така веселість, так чудово лунала нечувана ще нею музика - орхестра, так много можна було кружляти в веселих танцях, що для страху не лишало ся місця, і він щез мов сїрий туман під промінем сонця.

А дядько Улев мовчки курив в кутику люльку.... Через густий туман диму з тютюну бистре око рибалки від разу уловило вражінє, яке зробила поява молоденької „рибки“.... Міскі красавицї дули ся і скоса споглядали, — а молодцї-паробки мало-що не били ся за Едду.... Але бо й було справдї за що бити ся, клянусь морским духом! О! славну рибку, смачний кусок, привів він з собою до Тромзе!... Глянь,

чиньского, Алекс. Ребчиньского, Павла Лянґа, Мар. Романовского, Ів. Калиневича, Тад. Кисілевского, почтового офіцияла Андр. Січку, концептового практиканта краевої Дирекциї скарбу Стан. Слотоловича і конц. практиканта Намістництва Ян. Онишкевича.

— **З епархії львівскої.** Презенти одержали оо.: Дм. Чертежаньский на Бібрку, дек. ліського, а Ів. Косоноцкий на Заліску волю, дек. ярославского. — Відзнаки крилошаньскі одержали оо.: Вал. Романовский духовник і заступник професора права церковного в епарх. семинариї, Теод. Ярема віцеректор в ґенер. семинариї у Львові, Вас. Кондрацкий парох в Судовій Вишни. — Завідательства одержали оо.: Сим. Чижович в Чорноріках, дек. коросняньского, Вал. Ольшаньский в Явірнику, дек. ялиского. — Сотрудництво дістав о. Вас. Кліш в Любачеві.

— **Фреквенция Русинів в школах середних.** Після справоздання краевої Ради шкільної о стані галицких середних шкіл в шкільнім р. 1898 було з кінцем того року в галицких ґімназиях 2.810 учеників гр. кат. обряду, а 2.656 рускої народности; в школах реальних 151 гр. кат. обряду, а 136 рускої народности. В поодиноких школах середних було (на першім місци подаемо число учеників гр. кат. обряду, на другім число учеників, що признали ся до рускої народности): в Бродах 101—96; в Бережанах 138—132; в Бучачи 74—74; в Дрогобичи 81—84; в Золочеві 95—85; в Коломиї в ґімназиї рускій 195—195, в польскій 40—32; у Львові в рускій ґімназиї 426—426, в німецкій 52—52, в ґімн. Франц Йосифа 80—69, в ґімн. IV. 69—67, в V. 55—43; в Перемишли в рускій ґімн. 322—322, в польскій 50—27; в Самборі 182—181; в Станиславові 149—151; в Стрию 162—162; в Сяноці 136—117; в Тернополи 220—217; в Ярославі 76—55; в Хирові 15—7; в Яслі 28—28; в Новім Санчи 17—14; в Бохни 11—2; в Кракові в ґімн. сьв. Анни 8—0, в ґімн. сьв. Яцка 6—4, в III. ґімн. 3—3; в Подгужу 2—1; в Ряшеві 12—4; в Тарнові 4—4; в реальній школї у Львові 49—35; в Станиславові 29—29; в Тернополи 66—65; в Кракові 7—7.

— **В Мушині**, місточку коло Кривиці, знищив оногди огонь 37 загород.

— **Погорільці села Корнів**, в равскім повіті, складають сердечну подяку Вп. пп.: Білецкому з Варшави за дар 100 зр. і властителям Любичи княжої за дерево з лісів вартости 150 зр.

— **В приступі хвилевого божевільства** завдав господар з Крисович коло Мостиск Іван Марек своїй жінці чотири небезпечні удари сокирою, а відтак сам повісив ся. На житє нещастної жінки нема надії.

— **Оригінальна месть.** В одній винарни у Відни властитель змінив послугу мужеску на жіночу. Утративші занятє кельнери впали на дуже дотепний спосіб демонстрациї, щоби їх наново принято до занятя. Ото приходили кілька вечерів по 60 до 80 осіб, засїдали всї столи, казали подати собі по вісїмцї вина і так пересиджували цїлий вечер. Надармо господар старав ся позбути таких лихих гостий, они що дня повтаряли свою демонстрацию. Вкінци не було иншої ради, як приняти їх назад до служби.

— **Палїй за пів кварти горівки.** Жандарм з Тернополя Йосиф Тивонюк вислїдив виновника великого пожару в минувшім роцї в Смиківцях. Виновником есть селянин Козуб, що з мести за то, що арендар не хотїв ему дати на кредит пів лїтра горівки, підпалив коршму. Тодї згоріла не лише коршма, але також сусїдний фільварок і около 20 селяньских загород.

— **Конина в Петербурзї.** В російских дневниках находимо цїкаві дані о споживаню кіньского мяса. Найбільше їдять его в Петербурзї, де що року убивають пересїчно 5.000 штук коний, з котрих мешканцї з'уживають $^2/_3$, а решта іде на поживу для зьвірят. В лїтї буває мясо кіньске дорожше, як в порі зимовій. Заряд міста вибудовав різницю для битя коний і віддав еї під надзір фахових ветеринарів. Конина мясо смачне і поживне а притім дуже дешеве, так що убогі верстви населеня можуть собі его позволити. Навіть в кухни студентів института технольоґічного і унїверситету споживано щоденно около пуда (40 фунтів) конини на печеню, а заряд кухнї заключив 2-лїтний контракт на доставу конини по 7 копійок за фунт без костий (добра телятина коштує 18 коп., гірша 12 коп.) Продажию конини займають ся Татари в 6 [illegible]ах. Поза Петербургом найбільше їдять конини в містах Казани і Астрахани.

— **Помер** Іван Кропельницкий, ученик V-ої кляси рускої ґімназиї у Львові, дня 11-го с. м., в 17-тім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Коли пора сїяти? — Тисячні досьвіди поучили, що можна або за вчасно або за пізно посїяти і треба богато досьвіду, щоби вибрати найдогіднїйшу пору до сїяня. Длятого не треба нїколи держати ся якогось певного дня — як то у нас господарі ще дуже часто роблять — але головна річ в тім, щоби поле було догідне під засїв, і погода до сїяня відповідна. Що до поля, то оно тогди найдогіднїйше, коли земля на нїм як найлїпше розкришила ся і приорана хопта зовсїм вигинула, коли земля вже достаточно осїла ся і не есть анї за мокра анї за суха. Що до погоди при сїяню то також тисячні досьвіди поучили, що ті ростини найлїпше удають ся, котрих насїнє при впрочім зовсїм однакових инших відносинах, було засїяне при вогкій і теплій погодї; бо коли воздух теплий і вогкий, то зерно бере вже із воздуха вохкість в землю. Та й ріля при таких обставинах вже не так дуже холодна, як тогди, коли воздух сухий і холодний, отже насїнє буде вкрите вогкійшою і теплїйшою землею а длятого й борше скільчить ся. Воздух звичайно найбільше вогкий при західнім і полудневім вітрі, длятого при такім вітрі найдогіднїйша пора до сїяня. Але також треба мати на увазї і рід землї. Глиниста земля вимагае найбільше заходу; треба старати ся обробити еї в осени на самім послїдку. Коли би в осени еї оброблене опізнило ся, то она би не могла достаточно підосхнути по дощах а насїнє в такій земли недостаточно би скільчило ся; коли-ж такий ґрунт перед зимою добре обробити, то засїви лїпше розкоріняють ся і есть вигляд на лїпше жниво. Крім часу і землї треба мати на увазї ще й само насїнє. Досьвід поучив вже нераз, що озиме збіже, коли вчасно засїяне, дае богато соломи а мало зерна; противно же буває більше зерна а менше соломи, коли оно пізнїйше засїяне. Противно буває при ярім збіжу; вчасно засїяне з весни дае більше зерна а менше соломи. Також і клїмат треба мати на увазї. Дальше треба зважати і на пору дня. Досьвід показав, що насїнє тим лїпше

як той пструзок тріпоче і ве ся, вигинаючись, в веселих танцях, гарна Едда, чаруючи і гнучким станом, і принадними рухами, і красотою сильних ще нерозвитих дївочих форм!... Славна, най тріснє мое вітрило, рибка! От найти би лиш купця, що вмів би оцїнити сей товар! Ну, і чому-ж би не найти его в Тромзе!?... Ха, ха, завсїгди найде ся купець на добрий товарець — лиш би не надто дешево его продати!... Але дядько Улев умів добре числити золоті корони і в численю нїколи не милив ся!

Від того дня по-при хатину рибацку молоді паробки утоптали биту доріжку.... Що-дня, то сей то другий переїде, а у кождого на певно яка-небудь специяльна справа.... То в дорозї зблудив, то забаглось глянути на фиорд з високого берега, то питають за рибою, — чи нема на продаж, то знов торгують неводи і сїти у тїтки Анте.... Мовчки курив дядько Улев свою люльку, але все бачив і порозумів... Нераз жахом переймало Едду — строго заборонив їй старий Улев вибігати до моря і цїлими днями тримав замкнену в тїсній хатї....

— Сиди, Еддо, і пряди з тїткою Анте!

Скучно фуркоче бистре веретено, монотонно сварить тїтка Анте, мовчки курить дядько Улев свою люльку.... А там за чорними закоптїлими стїнами гуляе свобідно вітер, привітливо сьвітить північне сонце, тихо шепчуть семно сині води фйорда... Едда мріе о співах і танцях підводних царівен, стара Анте зїтхае о гріхах і мучить ся страхом перед пекольними муками, старий Улев мовчки числить для себе золоті корони....

А в коминї щось жалїбно стогне: Еддо, бідна Еддо!...

III.

Велике майно полишив старий Торе Норґе двом синам, Оляфови і Тронте, коли умер, переївшись смачної і товстої риби.... Ненаситний був старий в їдї, так само як старший син Оляф на вино і пиво.... Оставив він їм цїлу загороду, великий мурований дім та спорий мішок добре набитий коронами. Знатним чоловіком став Оляф Норґе, і хоч і як люди мали для него лиш слова догани за дику та жостоку вдачу, та хоч і як погане мав лице, — то все таки неодна міска красавиця охотно пішла би з ним до пастора, най би йно моргнув, щоби тільки стати панею Норґе.... Правда, за Тронте вийшли би ще з більшою охотою, бо-ж і гарний був Тронте, мав лагідний добрий характер, цїлком в матїр вдав ся — але він пускав ся на море з товаром в далекі чужі сторони. На руку було Оляфови, що гарний Тронте не жив дома.... В місяць після танців в Тромзе явив ся в хатинї рибацкій Оляф Норґе... Не торгував сїтий тїтки Анте, не питав коротшої дороги, не любував ся фйордом а прямо звернув розмову на Едду, як рибалка закидуе удку на рибу.... Люди, що живуть вічно на мори, котре завсїгди мовчить та з котрим треба вічно боротись і стеречись, — ті люди не говірливі.... Они говорять тілько те, що треба.... Не богато говорив і Норґе — замість него досказали золоті корони. Він виложив на чорний рибацкий стіл кругло цїлу сотку, і мило звенїли золоті корони....

Тїтка Анте забула о пеклї, старий Улев перестав курити люльку.

— Іде, — сказав він, — суджена твоя!... Коли-ж весїля?

— За місяць, — відповів Оляф. — Я жду на Тропте і хочу з ним майном подїлитись.... Не добре буде по весїлю жити нам разом. Молода жінка, самі знаете, в цїлім сьвітї завада.

Мовчки моргнув дядько Улев, замість відповіди пустив величезний клуб диму і підняв праву руку.

— Добре! Прибиймо....

— Прибили.... Оляф досїв коня а Улев взяв свій суковатий цїпок та потяг ся над море шукати запроданої рибки.... Едда лежала на березї спустивши ноги в темносиню топь та сьпівала стару пісню.

— Перестань вже Еддо співати сї глупі піснї! — сердито сказав дядько Улев. — За місяць будеш жінкою Оляфа Норґе і він тебе научить дечого иншого....

— Оляфа Норґе!?..

— А що-ж тобі заступило Еддо! — ще мрачнїйше сказав дядько. — Так, Оляфа Норґе! Ми прибили, а я свого слова, ти знаеш, не переміняю....

Нїчого не відповіла Едда, тілько стала блїдшою від морскої піни.... Голубі очи померкли і якось без цїли тонули поглядом в безмежній синяві сфольованого моря.... Такими мертвими очима дивить ся тільки висїчена з каменя статуя Горя...

Знов курить люльку дядько Улев, знов тїтка Анте пряде свою пряжу, — а в коминї, мов і вітер і море щось жалїбно стогне: — Еддо, нещаслива Еддо!

Свое рибацке судно украсив Оляф Норґе пестрими лентами і стягом, такий вже звичай мешканцїв сего побережа.... Тихо несли морскі филї судно а за той час бідна Едда пращалась з рідними порогами.... Збирались не довго, — Оляф не любить зволїкати.... Дядько Улев лишив на хвильку свою люльку, щоби стиснути руки перстенем, тїтка Анте також перестала прясти, щоби шепнути блїдій Еддї послїдні науки о обовязках.... А — опісля.... опісля — заскрипіли щогли і надулось вітрило, зашуміла морска филя, бючи о боки судна і знов задимилась люлька, та знов фуркотало невтомиме веретено.

Дорога була довга, але молоді не промовили до себе анї слова. Коли-б Едда отворила свої блїді губи, то замість слів потекли би лиш

кільчить ся, чим більше підчас сіяня воздух наповнений парою. Длятого в декотрих сторонах єсть звичай, що сіють під вечер а аж на другий день рано заволочують, а то длятого, щоби через ніч роса насіла на зерно. Того очевидно не треба робити, коли можна сподівати ся студеної ночи і приморозку. Чи сіяти густо чи рідко, зависить від того, яка земля, який клімат і яка сила кільченя в зерні та яка пора сійби. Чим тяжша земля і чим більше грудиста, тим густійше треба сіяти, а чим лекша і пухкійша та чим чистійша, тим більше можна щадити зерна. Чим пізнійша земля і чим острійший клімат і чим старше насінє, тим густійше треба сіяти. Чим ранша сійба, тим рідше сіє ся, а чим пізнійша, тим більше треба насіня.

Які раси курий годувати? Німецкий годівельник дробу Вайншенк так відповідає на то питанє: Я займаю ся годівлею курий від трийцяти літ і старав ся поправити єї всесторонно. Зразу годував я прості кури а по кількох літах з них вдоволений; я вигодував собі здорові курки, котрі добре несли ся. Опісля став я мішати прості кури з всілякими расами, і не ма раси, з хотрою би я не робив проби, ну, й по тілько літах я все ще не дійшов до ніякого кінця, і остаточно прийшов до того переконаня, що найліпше годувати чисті раси. Зі всіх рас для господаря найліпші дві раси: італїяньскі і ваєндоти (Wyandot — раса американьска). Обі раси достаточно загартовані і дають ся легко вигодувати. Італїяньскі несуть ся дуже добре, але квочки з них не добрі, а ваєндоти при добрій годівли несуть ся більше в зимі і квочки з них дуже добрі. Хто би міг годувати обі ті раси, буде мати з них найбільший хосен. Треба їх лиш доти держати окремо, доки несуть ся на покладки, а відтак можна їх знову разом пустити. Обі ті раси доповняють ся взаїмно. Італїяньскі курки несуть найбільше яєць з весни аж до осени, а ваєндоти несуть ся більше в зимі і крім того дають ся дуже добре тучити. Але старших як три роки курок з тих рас не треба держати. Добрі курки суть також гамбурґскі; они несуть ся дуже добре, але декотрі з них, сорокаті, трудно вигодувати. Ішпаньскі курки, хоч також не злі, не витревалі на остру зиму.

— Як приладити шинку до вудженя. Шинки будуть найкращі, скоро їх зараз, як лиш відойме ся, покоче ся кінчастим ножем зверха на скірці, а відтак добре через цїлу годину натре ся солию і салїтрою. Бере ся наприклад корито, кладе ся в него дві шинки і кожду з них натирає ся о скілько можна як найліпше зі всіх боків. Сіль до того пражить ся і на лїтру соли бере ся велику ложку салїтри мілко потовченої, та цукру після потреби. Зовсім маленькі шинки, скоро їх потім натре ся ще потовченим перцем або коли хто любить це й колєндрою, вішає ся на вітер, щоби обісхли і аж по обісхненю вішає ся в дим. Більші шинки лишає ся на вісїм днів в ропі, щоби мокли, причім треба їх обертати а відтак повісити на вітер, щоби обісхли і аж тогди вішати в дим. Вудженина взагалі, котру вішає ся мокрою в дим, не приймає его добре, псує ся легко і робить ся несмачною. Шинки з свиний, різаних перед різдвом, держать ся ліпше, як з тих, що ріжуть ся в лютім або марті, бо в послідні́м случаю в коминах або вудільнях вже значно теплійше.

Переписка господарска.

В. Фед. нач. гром. в Клек.: Жовтої вовкині або люпину (Поляки називають его хибно łubin) дістанете у Львові у фірми Dom dla Ziemian, Lwów ul. Jagiellońska 1. 15, цїна за пів кільо 15 кр., в більшій скількости (50 кільо) по цїні торговій; в Кракові у фірми Ernest Bahlsen ul. Karmelicka 23. Бальзен продає по 1, 10 і 100 кільо; торік платило ся у него кільо по 15 кр. а 10 кільо 1 зр. 20 кр., сегорічної цїни не знаємо, але она мало що буде ріжнити ся від торічної. Обі фірми добрі. — Для вас на піскувату землю треба лиш жовтої вовкині, бо сина добра лиш на землю глинковату. Що до навоженя поля вовкинею, то розкажемо Вам тут, що сказав свого часу професор господарства на університеті в Гале на відчитї для практичних господарів: „Уживане вовкині на зелений гній єсть неоцїненої вартости, бо стаєсь правдивим і тревалим средством поліпшеня ґрунту. Коли під вовкиню на зелений гній давати каініт, а відтак під озиме жито на зеленім погною давати томасівку, то земля так поправить ся, що то таки буде в очи впадати, бо она стане чорна як земля гумусова. З тою переміною поправить ся і єї урожайність так, що опісля можна буде уживати вовкині лиш що третий рік на зелений гній. Важна річ, щоби від часу до часу поле навозити також вапном, найліпше марґлем або меленим непаленим вапняком. Але щоби був добрий хосен, то вовкиню треба сїяти не з кінцем — як звичайно кажуть — але з початком місяця мая. Тогди можна буде приорати вовкиню вже з початком серпня, тогди коли она як-раз зачинає відцвитати і коли найліпша на зелений гній. Жита не треба відтак скорше сїяти як аж в чотири або ще ліпше в шість недїль по приораню вовкині. В умірнім кліматі найліпше сїяти жито на вовкиню в днях 16 до 20 вересня.“

Ром. К. в Плау: Дуже добрий підручник для пасічників видала „Просьвіта“ під заголовком „Пасїка“ написав Миколай Михалевич; цїна 20 кр. Випишіть собі з „Просьвіти“ Львів, Ринок ч. 10 (власний дім).

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Стаднину гуцульских коний закладають в Жабю панове Осташевский і Прибиловский та дають на ту цїль 5000 зр. а краєве товариство господарске обіцяло дати їм запомогу.

— Державні шпихлїрі. Міністерство рільництва наміряє закладати державні шпихлїрі а проґрама роботи в сїм напрямі вже приготовлює ся в міністерстві та буде незадовго предложена радї рільничій.

— Віденьский торг на худобу. На понедїлковий торг пригнано 4917 штук худоби, а з того 717 з Галичини. Торг був слабий, цїна упала о 1 зр. З галицких і буковиньских штук продано 153 по 27 до 30 зр.; 374 по 31 до 33 зр., 171 по 34 до 37, а 18 по 38 зр. Підгодовані корови плачено по 17 до 29 зр. а худий товар по 17 до 29 за метричний сотнар живої ваги.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Барцельона, 14 марта. Декотрі ґазети доносять з Манїлї, що ситуация того міста єсть незвичайно критична. Жителям докучає дуже брак води, бо повстанцї знищили всї керницї (з котрих до міста спроваджують воду). Американцї уживають страшних репресалїй і роблять формальне польоване на кождого повстанця. Европейцї знаходять ся в дуже прикрім положеню і зачинають виїздити.

Прага 14 марта. На вчерашних зборах німецких послів ухвалено поки що не вступати до сойму, але рівночасно постановлено просити тих послів, котрі займають які становища в соймі або инших інституциях, щоби не уступали з них.

Калькута 4 марта. Помер тут на джуму лїкар войсковий др. Еванс, професор медичного видїлу в тутешнім університетї.

Християнїя 14 марта. Коли реґент і наслїдник престола вертав вчера до замку зроблено неприхильну демонстрацию і віз его обкидано снїгом.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

сльози; если-б Оляф хоть на хвилину відвернув очи від керми щоби подивитись на жінку, то їм не скоро довелось би бачити Тромзе.... Вітер змагав ся все сильнїйше, буря наближалась, а филї гомонїли не весїльну а сумну могильну пісню. Однак не дармо родив ся Оляф над морем. Під вправною рукою, пестро прикрашене судно борючись з розбурханим морем, причалило до берега в Тромзе. Пристань пестріла від ярких одягів міских красавиць та молодих паробків, котрі вийшли стрічати молоду пару весїльними піснями. У перших стискало ся серце від зависти, що „чужа“ і „убога“ відбила богатого жениха, а другі в души проклинали щасливого жениха та посилали его до всіх чортів, а захоплену Едду.... але на весїлю треба мати веселі лиця.... І з веселими піснями проводила сьвяточно одїта товпа молоду пару до мурованого дому....

На порозї дому Оляф Норґе промовив перше слово:

— Еддо, отсе мій брат Тронте.... Стань єму сестрою, Еддо.

Една нїчого не відповіла, тільки мовчки глянула — ах і по що-ж тобі було дивитись бідна Еддо.... І тобі, русявий красавче Тронте, лучше було би не дивити ся в ті очи а числити золоті звізди на небі плаваючи по синїм морю!.... Раз тільки стрітились їх очи, а щось дивного, незнаного звершилось з Еддою і Тронте.... Єго й єї лиця спаленїли, а очи засяли жаром. Перед Еддою воскрес один з єї чудових привидів, прибравши живий вид, а Тронте мов то побачив перед собою морску сирену, котрої голубі слезливі очи на віки покоряють неустрашиме серце морского скиталься. І обоє стояли мовчки, дрожачи, радіючи собою. В хату війшов послїдний Тронте, нахмурений і задуманий.

Оляф Норґе сказав пасторови своє „так“ твердо і голосно.... Що сказала бідна Една — нїхто не почув, та й по що було чути, коли пастор так поспішно виголосив невідкличнo „амінь“. Опісля всї пійшли в господу, де богатий Оляф казав заставити славний обід і много вина, а музика добувала всїх сил, щоби додати гостям як можна найбільше веселости.... Ну й весїле-ж було: Оляф угостив ся так, що его майже мертвого уложили в весїльний повіз, де блїда неначе лїтна північна ніч сидїла молода жінка. І повіз рушив в сторону дому молодих при звуках весїльної музики, та при голосних криках вже добре підпитих весїльних гостий.

Лїниво і тихо то запаляючись, то погасаючи, горів огонь на коминку. Пяний Оляф Норґе хропить, розтягнувшись на весїльній постели, в чоботах і одягу. Молодій жінцї і соромно і страшно.... Перший раз в житю Едду полохає самотність, перший раз їй хочесь виплакати своє горе на чий-небудь груди, горячій любовю.... Але нї; нїкого ти не маєш нещаслива Еддо!.... Там, далеко, далеко, над самим фіордом стоїть чорна рибацка хата. В хатї темно і скучно. Дядько Улев курить мовчки люльку, тїтка Анте пряде свою пряжу.... Старий рибалка жадно числить для себе золоті корони, а его стара шепче про гріхи і муки.... Тільки вітер один горює над бідною Еддою і плаче в коминї, та як она заливаєсь слїзми:

— Еддо.... бідна Еддо!

І здає ся Еддї, що то не вітер.... Їй видає ся крізь мраку, заступаючу очи, крізь теплі сльози, що се плаче з нею якийсь вікінґ з єї чудових мрій, і воскресший і прибравший стать русявого Тронте....

— Еддо! чи чуєш чарівна Еддо!

Ах, чи-ж би се справдї був Тронте?

(Конець буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).